

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๓๓๖๒

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๙๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ
(เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑/๓๓๖๒ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓
๒. รายการ QR Code รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓)
๓. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศจากคณะกรรมการอิทธิพลติดตาม
เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ วุฒิสภา และจากสำนักงานสภาพัฒนาฯ

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ขอเสนอเรื่องรายงานความคืบหน้าในการ
ดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓)
มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบให้
เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีแล้ว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑) แห่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการ
ปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการรัฐมนตรีต้องแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการ
ปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน โดยให้สำนักงานฯ เป็นผู้จัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อ
คณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. สาระสำคัญ

สำนักงานฯ ขอเสนอรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ของช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓ โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการ
ปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการยกร่างการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่
๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ โดยได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ในพื้นที่ ๕ ภาค รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นผ่าน
ช่องทางต่าง ๆ ประกอบด้วยความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ
องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และประชาชนที่สนใจ และดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามนัยของ
มติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าว ดังนั้น การรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ในรอบเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ จึงจะขอรายงาน
เฉพาะในประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย (๑) ความคืบหน้ากิจกรรมสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓ (๒) สถานะกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ณ สิ้นเดือน
มีนาคม ๒๕๖๓ และ (๓) ประเด็นข้อสังเกตต่อการพิจารณาปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

๒.๑.๑ ความคืบหน้ากิจกรรมสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศ ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓ โดยสำนักงานฯ ได้ประสานขอให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ นำเสนอความคืบหน้ากิจกรรมสำคัญในรอบไตรมาสที่มีส่วนขับเคลื่อนตามแผนฯ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน โดยมีตัวอย่างกิจกรรมสำคัญและความคืบหน้าจากแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๗ ด้าน สรุปได้ดังนี้

(๑) ด้านการเมือง ได้แก่ กลไกและมาตรการป้องกันการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้ดำเนินโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมทัศนคติ ค่านิยม แบบแผนความเชื่อ ความโน้มเอียงด้านการเมืองการปกครอง ในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แล้วเสร็จ โดยได้ผลิตภาพชนิดสั้น เรื่อง “ผู้นำ หรือ หยดน้ำ” และเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อรณรงค์ปลูกจิตสำนึกรักสามัคคีและสร้างความตระหนักรู้ในการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสमานฉันท์

(๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ เหตุฉุกเฉิน ๑๙๑ เข้าถึงทุกเรื่อง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดซื้อที่เบริกษาโครงการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อจัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินการศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ โดยการจัดให้มีบริการเลขหมายโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติเลขหมายเดียว (National Single Emergency Number) ในระยะแรกจะเริ่มทดลองดำเนินการใน ๑๑ จังหวัด ประกอบด้วย (๑) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (๒) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาลภาค ๑ จังหวัด นนทบุรี (๓) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาลภาค ๒ จังหวัดชลบุรี (๔) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาลภาค ๕ จังหวัดเชียงใหม่ (๗) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาล ๗ จังหวัดเชียงราย (๘) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาล ๘ จังหวัดนครปฐม (๙) ศูนย์บัญชาการเหตุฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจนครบาล ๙ จังหวัดสงขลา และ (๑๐) ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจนครบาล ๑๐ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา

(๓) ด้านกฎหมาย ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าซื้อเสนอกฎหมาย สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายวาร์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าซื้อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... โดยร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าว ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และอยู่ระหว่างรอผลการยืนยันจากหน่วยงาน เพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกรอบหนึ่ง

(๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ระบบการปล่อยชั่วคราวสำนักงานศาลยุติธรรม อยู่ระหว่างดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการเปิดทำการศาลและพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวในวันหยุดราชการ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ศาลชั่วตันเปิดทำการทุกวันเพื่อพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว และได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขยายโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับ การปล่อยชั่วคราว ผู้พิพากษามาตรฐานใช้ดุลพินิจในการเรียกหลักประกันลดลงให้ประชาชนเข้าถึงการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องใช้หลักประกันมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์และความสงบสุขของสังคมควบคู่ไปด้วย โดยมีผลติดการปล่อยชั่วคราวในวันหยุดราชการฯ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๓ มีการยื่นคำร้อง จำนวน ๓,๘๓๑ ราย และศาลมีคำสั่งปล่อยแล้ว จำนวน ๓,๕๑๑ ราย

(๕) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อยู่ระหว่างพัฒนาระบบรายงานการติดตามและประเมินผลของยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (eMENSCR) เพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ในการบูรณาการการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลนโยบาย แผนงาน โครงการภาครัฐ หน่วยงานนำเข้าข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยจากการรวมข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ พบว่า

ส่วนราชการได้นำสังข้อมูล โครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติเข้าสู่ระบบ ทั้งสิ้น ๔๐,๒๓๐ โครงการ/การดำเนินงาน โดยเป็นโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๒,๗๓๕ โครงการ/การดำเนินงาน และสอดคล้องกับแนวระดับ ๒ อีก ๑ (แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ) จำนวน ๒๙,๔๕๕ โครงการ/การดำเนินงาน

๖) ด้านทรัพยากรรัฐมนตรีและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรรัฐมนตรีและสิ่งแวดล้อมได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและมีบทบาทในการกำกับดูแลที่ดินรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้บรรลุเป้าหมาย อาทิ กระทรวงทรัพยากรรัฐมนตรี และสิ่งแวดล้อม จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศพื้นที่สีเขียวทั้งในที่ดินรัฐและเอกชน ทั้งนี้ สรุปภาพรวมของพื้นที่สีเขียวของประเทศไทยในปัจจุบันที่หน่วยงานรายงานเบื้องต้น มีประมาณ ๑๓๕.๗๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๑.๘๖ เทียบกับพื้นที่ประเทศไทย

๗) ด้านสาธารณสุข ได้แก่ พัฒนารูปแบบบริการปฐมภูมิ (คลินิกหมอครอบครัว) สำนักงานสันับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการในรูปแบบคลินิกหมอครอบครัวใน ๕๐ พื้นที่นับร่องอยู่ระหว่างทดลองเรียน เป็นต้น ได้รูปแบบการดูแลโรคเบ้าหวานและความดันโลหิตสูงแล้ว ปัจจุบันมีจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ ของเขตสุขภาพที่ ๑ - เขตสุขภาพที่ ๑๒ จำนวน ๑,๔๗๖ ที่มี

๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การจัดตั้งส่วนงานหรือน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการประสานงานกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์และต่างประเทศ ให้มีลักษณะ Official Point of Contact และการจัดการ Fake News และ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้จัดตั้งกองบังคับและปราบปรามการกระทำการใดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปท.) เพื่อร่วมตรวจสอบดูแลความปลอดภัยของช่องทางการสื่อสารออนไลน์ และอำนวยความสะดวกสะดวกแก่ประชาชนในการรับข้อมูลเรียนที่เกิดจากการใช้สื่อออนไลน์ โดยดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนปัญหาออนไลน์ ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีจำนวน ๒,๔๔๔ ครั้ง รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย การดำเนินการดำเนินการของศูนย์มีข้อมูลสถิติ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ พ布ว่า มีข่าวปลอมจำนวน ๓๘๘ ข่าว ข่าวจริง จำนวน ๑๙๔ ข่าว และข่าวบิดเบือน จำนวน ๔๒ ข่าว

๙) ด้านสังคม ได้แก่ การส่งเสริมการออมและให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมกับภาครัฐจัดบริการสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพและปรับปรุงการบริหาร โดยผลักดันการเพิ่มจำนวนสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มอาชีพนอกระบบเข้ามาเป็นสมาชิก กอช. เพิ่มขึ้น และเป็นหลักประกันทางสังคม อาทิ ร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยในการเพิ่มสมาชิก พัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนฯ ปัจจุบันมีสมาชิก กอช. ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๓๕๗,๔๕๓ คน ซึ่งเกินค่าเป้าหมายในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคมที่กำหนดไว้ จำนวน ๑ ล้านคน

๑๐) ด้านพลังงาน ได้แก่ การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า ในประเทศไทย กระทรวงพลังงาน (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน) ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม) เสนอตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ และมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา_yan_yon_t_fi_faa_ ให้ชัดเจน และศึกษาโอกาสและความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า และขึ้นส่วนในประเทศไทย

(๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่ กำหนดให้ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่ถูกเปิดเผย ให้อ้างอิง หลักการเปิดเผยตามแนวทางเดียวกับของภาคีสมาชิกความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ สำนักงานพัฒนาธุรัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้จัดทำระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มกลาง เพื่อให้ภาคีรัฐเปิดเผย ข้อมูลของหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส ให้อำนาจภาคประชาชนต่อด้านการทุจริต และนำเทคโนโลยี ใหม่ ๆ เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐและฝ่ายต่าง ๆ และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยเชื่อมโยงกับโครงสร้างการภาษีไปไหน และเปิดเผยข้อมูล งบประมาณ และการใช้จ่ายของรัฐ ซึ่งอยู่ระหว่างการ ประสานงานพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลร่วมกับ สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. และ ศูนย์อำนวยการ ต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ รวมถึงได้พัฒนาช่องทางการร้องเรียนของประชาชนเพิ่มเติม เพื่อให้สะดวกต่อการ ใช้งานมากขึ้น

(๒) ด้านการศึกษา ได้แก่ บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษา ระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับ คุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อนเรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดระยอง) ดำเนินการจัดทำแผนขับเคลื่อนพื้นที่นิเวศการศึกษาจังหวัดระยอง (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และจัดทำโครงการ/กิจกรรม รองรับตามแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน พื้นที่นิเวศการศึกษา

๒.๑.๒ สถานะกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ณ สิ้นเดือน มีนาคม ๒๕๖๓ ปรากฏไม่มีกฎหมายแล้วเสร็จเพิ่มเติม โดยจากกฎหมายภายใต้แผนฯ จำนวน ๒๑๖ ฉบับ มีกฎหมายที่แล้วเสร็จ จำนวน ๔๙ ฉบับ ทั้งนี้ ความคืบหน้าในกระบวนการจัดทำกฎหมาย มีร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ด้านกระบวนการยุติธรรม) ซึ่งสำนักงานฯ เห็นสมควรเร่งรัดหน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อจัดทำและเสนอตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ด้าน	พระราชบัญญัติและกฎหมายว่าด้วย...		พระราชบัญญัติ/กฎหมายระหว่างประเทศ/ระเบียน		รวม	
	จำนวน	เสร็จ	จำนวน	เสร็จ	จำนวน	เสร็จ
๑ การเมือง	๑	-	-	-	๑	-
๒ บริหารราชการแผ่นดิน	๔	๓	๑	-	๕	๓
๓ กกฎหมาย	๗๕	๔	-	-	๗๕	๔
๔ กระบวนการยุติธรรม	๔๐	๕	-	-	๔๐	๕
๕ เศรษฐกิจ	๓๒	๘	๑	-	๓๓	๘
๖ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๕	๑๓	-	-	๓๕	๑๓
๗ สาธารณสุข	๗๕	๑	-	-	๗๕	๑
๘ สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๗	๖	-	-	๗	๖
๙ สังคม	๑๖	๓	๓	๒	๑๕	๕
๑๐ พลังงาน	๕	-	๑๑	-	๑๖	-
๑๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ	๒๒	๒	๑	๑	๒๓	๓
๑๒ การศึกษา	๖	๔	๑	-	๗	๔
๑๓ กระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)	๖	-	-	-	๖	-
รวม	๑๙๔	๔๕	๑๙	๓	๒๑๖	๔๕

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๑.๓ ประเด็นข้อสังเกตต่อการพิจารณาปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ
ในการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีความเห็น
ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศให้ความสำคัญกับการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศโดยกำหนดค่า
เป้าหมายที่ดีเจน และมุ่งเน้นคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมที่มีประโยชน์กับประชาชนและเป็นกิจกรรมที่
สามารถช่วยแก้ไขอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตหรือการประกอบธุรกิจ เช่น ข้อกฎหมายที่ล้าสมัย หรือ
ขั้นตอนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เป็นต้น นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้คณะกรรมการ
ปฏิรูปประเทศทุกคนรับความเห็นของที่ประชุมไปประกอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง
ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ วันวาคม ๒๕๖๒ โดยมีประเด็นข้อสังเกตต่อร่างแผนการ
ปฏิรูปประเทศที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการยกร่างขึ้น จำนวน ๑๐ ด้าน ตามแนวทางของ
มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

ด้าน	การปรับเปลี่ยนกฎหมายตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในระดับแผน	การปรับกิจกรรม (ปรับฐาน/เดิม)	การคัดเลือก กิจกรรม สำคัญ (Big Rock)	การบทบาท กฎหมาย (ปรับปรุง/เดิม)	การจัดตั้ง หน่วยงานใหม่ (ปรับปรุง/เดิม)
๑. การบริหารราชการแผ่นดิน	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๕๘/๕๙	๑	๕/๕	๐/๐
๒. กฎหมาย	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๘๙/๑๑๕	๖	๑๗/๒๑	๓/๔
๓. กระบวนการยุติธรรม	ดำเนินการเรียบร้อย	๑๕๒/๑๕๒	๕	๔๑/๔๑	๙/๙
๔. เศรษฐกิจ	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๒๓๙/๒๓๙	๕	๒๗/๒๗	๑/๑
๕. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๒๒๔/๓๒๔	๒	๓๖/๓๕	๗/๑๑
๖. สาธารณสุข	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๔๙/๑๓๙	๕	๕/๑๕	๐/๐
๗. ศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ	ดำเนินการเรียบร้อย	๓๙/๒๒	๓	๖/๗	๑/๒
๘. สังคม	ต้องระบุค่าเป้าหมายเพิ่มเติม	๑๙/๕๐	๒	๑๐/๒๒	๐/๐
๙. พลังงาน	ดำเนินการเรียบร้อย	๑๖๗/๗๗	๓	๑๑/๑๗	๐/๑
๑๐. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดำเนินการเรียบร้อย	๗๑/๑๕๓	๕	๑๗/๒๕	๑/๑
รวม		๑,๑๘๔/๑,๓๐๘	๓๔	๑๗๙/๒๑๕*	๒๒/๒๙

*จำนวนกฎหมายรวม ๒๒๕ ฉบับ นับรวมกฎหมายที่ปรากฏขึ้นในแผนการปฏิรูปประเทศมากกว่าหนึ่งด้าน

๓. ปัญหาอุปสรรค

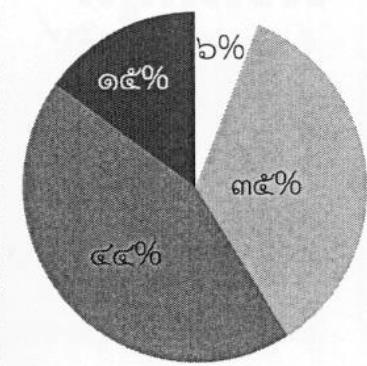
การติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ พนับว่าประสบ อุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมบางประการ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบตามแผนอาจขาดความชัดเจนในการขับเคลื่อนทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ โดยได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของเรื่องและประเมินปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ซึ่งมีเรื่องและประเด็นที่ควรเร่งรัดให้บรรลุเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ประสงค์ของการปฏิรูปประเทศเนื่องจากประสบอุปสรรคหรือยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็น รูปธรรม จำนวน ๒๖ เรื่องและประเด็นปฏิรูป หรือร้อยละ ๑๕ จากทั้งหมด ๑๗๓ เรื่องและประเด็นปฏิรูป โดยมีเรื่องที่ควรเร่งรัดในแต่ละด้านการปฏิรูปประเทศ สรุปได้ดังนี้

เรื่องฯ ที่มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จครบถ้วนแล้ว
จำนวน ๑๐ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน (ร้อยละ ๖)

เรื่องฯ ที่กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
ไว้ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๖๐ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน (ร้อยละ ๓๕)

เรื่องฯ ที่กิจกรรมอยู่ระหว่างการดำเนินการ โดยมีความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุตามเป้าหมาย
ตามที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗๙ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน (ร้อยละ ๔๔)

เรื่องฯ ที่ยังไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมหรือมีการดำเนินการแต่ยังไม่เป็นรูปธรรม
เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ประสงค์ จำนวน ๒๖ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน (ร้อยละ ๑๕)

๓.๑ ด้านการเมือง จำนวน ๑ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่ กลไกในการ
แก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรักษามัคคีของสังคมไทย

๓.๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่มีเรื่องและประเด็นปัจจุบัน
ในกลุ่มที่ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมฯ ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปัจจุบันที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน
๖ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่ (๑) บริการภาครัฐ หลากหลาย รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน (๒) ระบบ
ข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่ระบบดิจิทัล (๓) โครงสร้างภาครัฐจะหัดรัด ปรับตัว
ได้เร็วและระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง (๔) กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคนดีคนเก่งไว้ในภาครัฐ และ
(๖) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

๓.๓ ด้านกฎหมาย จำนวน ๓ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่ (๑) ยกเลิกหรือ
ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน
(๒) มีกลไกให้มีการตรากฎหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ (๓) ปฏิรูปการเรียนการ
สอนและการศึกษาอบรมวิชากรกฎหมาย เพื่อพัฒนานักกฎหมายให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ดี

๓.๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๑ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่
การพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

๓.๕ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่
(๑) พัฒนาเมืองหลัก/เมืองศูนย์กลางของภูมิภาค และ (๒) การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ
(Productivity) กรรมมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)

๓.๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ เรื่องและประเด็น
ปัจจุบัน ได้แก่ (๑) ทรัพยากรทางบก (๒) การบริหารจัดการขยายในทะเลและชายฝั่ง (๓) การบริหารจัดการ
ทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล (๔) การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล และ (๕) ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๗ ด้านสาธารณสุข จำนวน ๔ เรื่องและประเด็นปัจจุบัน ได้แก่
(๑) ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ (๒) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศด้านสุขภาพ (๓) กำลังคนสุขภาพ
และ (๔) การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

๓.๘ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๒ เรื่อง
และประเด็นปัจจุบัน ได้แก่ (๑) การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
และ (๒) การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารภาครัฐ

๓.๙ **ด้านสังคม** ไม่มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปในกลุ่มที่ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมฯ ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ โดยมีความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุตามเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่องและประเด็นปฏิรูป คือ การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม

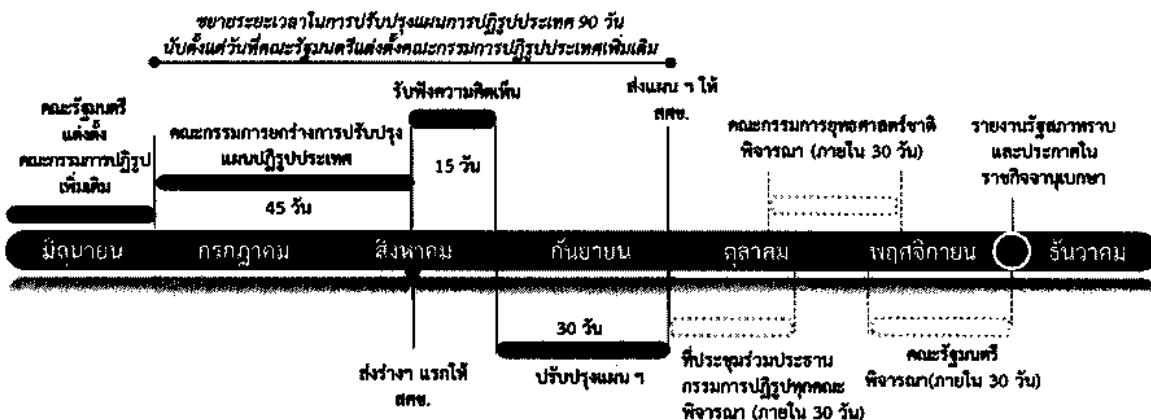
๓.๑๐ **ด้านพลังงาน** จำนวน ๔ เรื่องและประเด็นปฏิรูป ได้แก่
(๑) ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า (๒) การส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี (๓) การใช้ชื้อัญญาติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน และ (๔) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

๓.๑๑ **ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** จำนวน ๕ เรื่องและประเด็นปฏิรูป ได้แก่ (๑) ด้านการป้องปรามหนึ่ง ให้มีมาตรการควบคุม กำกับติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง สุจริตของบุคลากร ใช้คุณลักษณะโดยสุจริตภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง (๒) ด้านการป้องปราบส่อง ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกันหน่วยงานภาครัฐ (๓) ด้านการปราบปรามส่อง ปรับปรุงประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ได้ส่วน ชั้นมูล พ้องศาลอพิพากษา) ทั้งเพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดหักในประเทศไทยและต่างประเทศให้ตกลงของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม และ (๔) ด้านการบริหารจัดการ ปรับปรุงกลไกที่เหมาะสมในการประสานนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของทุกภาคส่วน

๓.๑๒ **ด้านการศึกษา** ไม่มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปในกลุ่มที่ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมฯ ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ โดยมีความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุตามเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่องและประเด็นปฏิรูป (๑) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพัฒนาระบบดิจิทัล และการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศไทย โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ และกฎหมายลำดับรอง (๒) การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๓) การปรับปรุงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และ (๔) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพัฒนาระบบดิจิทัล

๔. การดำเนินการในระยะต่อไป

๔.๑ **สำนักงานฯ** อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งได้เห็นชอบผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ โดยให้ขยายระยะเวลาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศไทย และให้คณะกรรมการการปฏิรูปประเทศไทยดำเนินการภายใน ๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการการปฏิรูปประเทศไทยเพิ่มเติมทุกด้าน ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการทางทழopsisได้รับเสนอชื่อให้แต่งตั้งเป็นกรรมการการปฏิรูปประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างเสนอแต่งตั้งตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการดังนี้

โดยสำนักงานฯ จะนำผลข้อเสนอ กิจกรรมสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงไปประกอบการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการสำหรับใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๔.๑ ความเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศของรัฐสภา

๔.๑.๑ ความเห็นของรัฐสภา สำนักงานฯ ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการสามัญประจำจัดสภารัฐสภา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยได้แจ้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อประกอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศในเบื้องต้นแล้ว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (๑) แผนการปฏิรูปประเทศที่กำลังปรับปรุงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ ตามมาตรา ๒๕๘ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญ และอย่างน้อยต้องบรรลุเป้าหมายในระดับเดียวกับที่กำหนดไว้เดิมในแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๖ แผน ในระยะเวลาเดิมคือ ปี ๒๕๖๕ (๒) ด้าน การบริหารราชการแผ่นดิน ควรเน้นการปฏิรูประบบราชการให้เข้าราชการทำงานด้วยความมุ่งมั่น มุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำงานซึ่งบูรณาการระหว่างกรม ระหว่างกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ด้านสังคม และด้านกฎหมาย ควรเน้นการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (๔) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรเน้นการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การทุจริตคอร์รัปชันหมดไปจากระบบราชการและสังคมไทย และ (๕) ด้านการเมือง ความมุ่งเน้น ๒ ประเด็น ได้แก่ กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการรักษาสมัคคีของสังคมไทย และการสร้างรัฐธรรมมาธิปไตย

๔.๑.๒ ความเห็นของสภากู้แทนราษฎร ใน การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง (นายชวน หลิลกัย) ได้แจ้งต่อที่ประชุมขอส่งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติม โดยเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ สำนักงานฯ ได้รับข้อเสนอแนะดังกล่าวจากสำนักงานเลขานุการสภากู้แทนราษฎร โดยเป็นข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองทั้งหมด และมีสรุปสาระสำคัญ ได้แก่ (๑) ควรกำหนดตัวชี้วัดความเป็นประชาธิปไตยที่ เป็นสากล (๒) การปรับตัวกิจกรรมที่เป็นภารกิจของส่วนราชการตามพันธกิจของหน่วยงานที่อาจเกิดความ ข้ามกันในการดำเนินงานและการประเมินผล ในประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ การสร้างรัฐธรรมมาธิปไตย (๓) การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ให้มีการพัฒนาและยกระดับ สำนักงบประมาณของรัฐสภาให้เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของประธานรัฐสภา เพื่อสนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติให้สามารถติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างเหมาะสม คุ้มค่าและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะดำเนินการแจ้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทราบและ เตรียมการปรับปรุงต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ขอความเห็นชอบรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓) ตามข้อ ๒. เพื่อให้คณะกรรมการตีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการดังกล่าวต่อรัฐสภาเพื่อทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการตีแจ้งความคืบหน้าเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขานุการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ